

EGYHÁZI HIRADÓ

A szegedi református egyház hivatalos lapja, református egyházi, társadalmi és belmissziói hetilap.

ELŐFIZETÉS: HAVONKÉNT 6000 K EGY SZ. 2000 K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

REF. LELKÉSZI HIVATAL, SZEGED.

Főszerkesztő: HARSÁNYI PÁL.

Felelős szerkesztő: BAKÓ LÁSZLÓ.

MEGJELENIK

HETENKINT SZOMBATON

Hirdetéseket felvevő a kiadóhivatal.

TARTALOM: Vezércikk: Semper reformari debat... — II. cikk: Litteratus: A szentesi katolikus nagygyűléshez — III. cikk: Felhívás és kérelem. — Belföld. — Külföld. Belpolitika - Külpolitika. — Hírek. — Családi kör. — Hirdetések.

Semper reformari debat...

A fenti latin kifejezés a református anyaszentegyház ősrégi jelszava s azt jelenti, hogy az egyház örökös belső és külső ujitásra szorul rá. Szakadatlan frissülés, meg nem álló tökéletesbedés jellemzi az élő közösségeket. Természetes, hogy a frissülések és a tökéletesbedésnek nem szabad érinteni az örökérvényű alapelveket és — kereteket, csupán azoknak tiszteletben tartása mellett lehet kifejtetni a magok áldásos működését. Krisztus a fundamentum. Az Ő lelke, élete és tanítása az egyedüli alapkö, amelyen felépülhet és fenálhat a református anyaszentegyház; épen azért azonban, mert Krisztus lelke, élete és tanítása egy ma is létező valóság, az annak alapjáról kinőtt egyházi élet sem merevedhet meg soha akár belső, akár külső értelemben.

A szegedi ref. egyház az utóbbi évek alatt jelentős lépésekkel haladt előre a felrissülés és megújulás útján. Külső és belső arculata egyaránt megszépült. Az idők és emberek új igényeit tudomásul vette s ha azok nem állottak ellenében Krisztusának akaratával, meg is valósította. A legutóbbi vasárnap egyházközségi közgyűlése megint egy dicséretes határozattal járult ahhoz, hogy külső élete egy jelentős lépéssel jusson előbbre. A ránk következő télen már fűthető lesz a templomunk. Valaki azt mondta

hogy nem szabadna erre a célra jelentős összeget fordítani, mert hiszen az egész befektetés improduktív természeti, azaz egy kamat és látható gyümölcs nélküli holt tőke lesz. Erősen tévedett az illető! Mi a templomfűtést nem önmagáért csináljuk, hanem mint eszközt akarjuk felhasználni híveink között végzendő mind intenzívebb munkálkodásra. A fűtött templom kamata és gyümölese tényleg nem az a tovatűnő kellemes hőmérséklet lesz, amely ezután külső ajánlólevéllel fogja körülölelni gyülekezeti-istentiszteleteinket; a fűtött templom kamata és gyümölese azok a tömött padsorok lesznek, melyek a téli hidegben sem fognak megritkúlni, sőt ha lehet, még tömöttebbekké válnak, hogy az idők minden kedvezőtlen sorsára és változására is hallgassák és lelkükbe fogadják az Isten életet adó Igáját.

Igy az egyház külső arculatában fejlődve, növekszik belső értékekben, mert Krisztustól vett parancsa, hogy soha egy pillanatra sem maradjon vesztve.

*Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy Isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában,
Amen.*

Segítsük a szegény szükölködő magyar ifjúságot! Ajánljunk fel hetenkint egy-egy leányt!

A szentesi katolikus nagygyűléshez.

Levél a Szerkesztőhöz.

Egész terjedelmében közöljük az alábbi be-
küldött sorokat: „Nagyfiszteletű Szerkesztő Ur!
Őszinte érdeklődéssel figyeltem a napokban le-
folyt szentesi katolikus nagygyűlés eseményeit.
Bármennyire is fájdalmasan érintett eddig, hogy
a katolikus társadalomnak eme impozáns sereg-
szemléi majdnem mindig hozzájárultak ahhoz,
hogy a köztünk — katolikus és protestáns ke-
resztyének között s nem a mi hibánkból keletke-
zett szétvágást állandóvá tegyék, mégis, mint
református keresztyén, nem tudtam közömbös
lenni a keresztyénség tuloldali nagy táborának
megmozdulásai iránt. Benső örömmel töltött el a
nagygyűlésen elhangzott egyik előadás. Sajnála-
tos, hogy nekünk, reformátusoknak, *meglepődött*
örömet kell éreznünk egy beszéd miatt, amely vég-
re egyszer már nemcsak istentelen, vallás- s erkölcs-
rontó *eretnekeknek* bélyegez bennünket, de leg-
alább is közeledést mutat ahhoz az őszinte és je-
zsuita moráltól mentes felfogáshoz, amelyet mi
vallottunk és követtünk eddig is s amely komoly
magábaszállás eredményeként értékeket, belső, pro-
duktív, lelki alapot is képes felfedezni bennünk,
ugyanazon Krisztus követőiben, ugyanazon Szent-
háromság vallóiban, ugyanazon váltságshalállal
megváltottakban.

Az említett előadást dr. *Muntyán István*
ítélőtáblai tanácselnök, a katolikus egyháznak
ez az ismert nevű, lelkes világi vezére mondta.
A katolikusok és másvallásuak kívánatos viszo-
nyáról beszélvén, beszéde elején kitér, a magyar-
ság hitettségbeli viszonyáról beszélvén, beszéde
elején a magyarság hitettségbeli bomlásának saj-
nálatos következményeire. De az eddigi katholi-
kus gyakorlattal ellentétben nem áll meg az elő-
lött érzett fájdalmaknál, nem vádolja az „ország-
rontó eretnekeket“, hanem számol az adott hitbeli
különválással s a létező viszonyok alapján keresi
a megoldást. S itt következik az első nagyfontos-
ságu megállapítás. „E részben — (t. i. a lelkek
közeledésének terén) az első lépés bennünket, ka-
tolikusokat kötelez — mondja *Muntyán István*.
Nekünk kell többi keresztyén testvéreinkhez sze-
retettel közelednünk... Közeledjünk tehát. Tárjuk
szét karjainkat, nyissuk meg szíveinket, fejlesszük
ki a testvéries együttérzés szent indulatait. Adjunk
oda mindent, amit csak odaadhatunk, áldozunk
fel mindent, amit csak fölálldozhatunk a békesség
... érdekében, de ne áldozzuk fel, ne adjuk oda
magát a katolikus hitet, Ne barátokozzunk *meg-
győződéseink* elhomályosításával, a szertartások
összeboronálásával, ne barátokozzunk az Igazság
rovására, ... higyjék meg kedves testvéreim,
protestánsok és katolikusok egyaránt — se fe-

lekezetének, se nemzetének nem tesz szolgálatot
az, aki a vallásában rejlő sajátos erők közömbös-
sítésére törekszik.“

Ez a hang a keresztyéni tanítás elismerésé-
nek hangja. Nem tudjuk, de így éreznünk, hogy
szinte kiegészítő részét képezi a beszéd azon ré-
szének — „e téren pedig az első lépés bennünket,
katolikusokat kötelez“ — az a hátsó, hallgatag
belátás, hogy mi protestánsok mindent megtet-
tünk már ennek az óhajtott felekezetközi jöví-
szonynak érdekében, hogy mi annyszor kitártuk
már karjainkat, annyszor fölálldoztunk mindent
— hiába. Hiába, mert a tuloldal követelte annak
feláldozását, ami előttünk a legszentebb, a legna-
gyobb, amit 400 éven át vérünkkel védtünk, amit
Isten legnagyobb ajándékképpen kell megbecsül-
nünk, követelte, hogy *hitünket* dobjuk az áldozati
oltárra. Ezért kötelezi a téren az első lépés a ka-
tolikusokat. *Muntyán István* már nem követeli
meggyőződéseink elhomályosítását, sőt érték-
ként emeli ki, vallásunkban rejlő sajátos erőinket s en-
nek elhomályosítását egyenesen bűnnek tartja.
Milyen keresztyéni hang és mennyire — talán
nem sértem meg a kiváló előadót azzal, ha azt
mondom — kálvinista gondolat!

Muntyán megjelöli az utat is, amelyen a test-
véri egyesülés felé haladhatunk és ez egymás
megismerése és megbecsülése.

Sajnos, nem értünk egyet az előadó azon
megállapításával, hogy mi nem ismerjük a ka-
tolikusokat. Mi sohasem állítottunk valótlan a
katolikusokról; helytelenítettük és helytelenít-
jük meggyőződésünk szerint evangéliumellenes
közszellemét egyházuknak, kritikával kísértük
minden intézményüket, de hangban, formában
az evangéliumi izlés határát a református egyház
át nem lépte. Ép ezért mi őszintén elismertük és
el is ismerjük a katolicizmusban rejlő nagy számú
keresztyén értéket. Elismertük és elismerjük an-
nak ellenére, hogy magának a római egyháznak
lényege a türelmetlenség, a felekezetek közti
egyenrangúság negációja. Elismertük annak da-
sára, hogy a tuloldalról mindig csak a megalázó
„eretnek“ a jelzőnk, hogy mindig csak a mosto-
hatestvér fekete kenyeren élünk.

Muntyán István egyenesen vakmerő bátor-
sággal, de őszinte szókimondással állapítja meg:
„És ugyan miként ítél a katolikus ember? Épen
oly tájékozatlanul és helytelenül, mint protestáns
testvére. Nem ismeri, vagy nem ismeri el azokat
a társadalmi és történelmi okokat, amelyek a re-
formációt földidéztek és legalább is részben még
katolikus szempontból is indokolták.“ Álljunk
meg egy szóra! Hát lehetséges ez? Katolikus em-
ber hivatalos egyháztagi minőségében, katolikus
népgyűlésen mondotta ezeket a szavakat? Hihe-
tetlenül hangzik a Lépicier-máglyát követelő el-
vakultsága után. De megtörtént a megállapítás s
mi reformátusok őszintén örvendünk, hogy végre

akadt egy jó katolikus, keresztyén életű és érzesű világi, aki ezt megmerte mondani. „Nem ismeri és nem respektálja, — folytatja tovább — a protestáns ember lelkületét, aki előtt a reformáció pedig nem tévelygés, nem eretnokség, nem destruktív filozófok lázításának eredménye, hanem vallomás elmélyedés, megtisztulás, a szabadságnak, a lelkiismeret jogának törvénybeiktatása. A modern katolikus egyház egyik fénylő csillaga, szent Hofbauer Kelemen mondotta, hogy a reformáció terjesztői és fenntartói ilyen emberek voltak, akik őszinte és szívből fakadó vallásosságra törekedtek.“ Nem tudom mit érezhettek a gyűlésen jelenlévő jezsuita páterek e szavak hallatára? Mennyire nem ez volt a hangja a katolikus hivatalosoknak a legutóbbi napokig. Mekkora erő és lelkiismereti bátorság kellett a szónoknak arra, hogy mindezeket elmondhassa.

Mennyire sajnálatra méltó körülmény, hogy nekünk, reformátusoknak feltűnik egy ilyen beszéd. Hiszen annyira mindennapinak kellene lennie, annyira őszinte keresztyén lélek van benne, hogy mást nem is várnánk egy keresztyén felekezet hivatalosaitól.

Sajnos, beszéde utolsó akkordjaiban Muntván István is belesik a katolikus ember erőszakos szupremációjának követelésébe. Regnum Marianumot követel ott, ahol — fentebb idézett szavai logikus következményeként is — csak Regnum Christianum lehetséges. „Nem fogjuk tűrni, hogy a múlt idők mulandó erővéletlenségei a magyar állam ősi katolikus jellemvonásainak lecsontására fölhasználathassanak.“ Nem tudjuk mit ért az előadó mulandó erővéletlenek alatt? Nem tudjuk mit ért katolikus jellemvonások alatt! Lehet hogy az ő katholicizmusát. Ez őszinte és keresztyén. Sajnos azonban míg Lépiciér könyve pápai jókívánság mellett jelenik meg, míg nekünk a hivatalos katholicismus szemében csak „eretnek“ jelzőnk lesz, addig ettől a kívánságtól sok a félnivalónk. Ne vegyék rossz néven, ha nem is engedjük, hogy ez az állapot bekövetkezzék.

Muntván István beszéde az első lépés különben a felekezeti béke felé katolikus oldalról. *Mi magyar protestánsok őszintén szoritjuk meg Muntván dr. kezét.* Ugy gondolom, kezdetnek elég e pár bátor, bár még nem teljesen kiforrott megállapítás. Reméljük, a hivatalos katholicismus vezetői közül sokan lesznek, kik hasonló pártatlansággal, hasonló keresztyéni kritikával nézik a helyzetet s főképen minket, protestáns keresztyéneket. *Várjuk a beigért első lépést!*

Fogadja, Nagytiszteletű Uram őszinte tiszteletem nyilvánítását.

Litteratus.

Az Egyházi Híradó telefonszáma 11-61

Felhívás és kérelem

Révész Imre debreceni lelkipásztor (1826—1881) levelezése ügyében.

A közelgő centennáriumra (1926. január 14.) Nagyatyám életrajzának magirásával bízattam meg a debreceni református egyháztól. Munkámat nagyban megkönnyítené s egyben teljesebbé és alaposabbá tenné, ha minél több tőle származó levélnek juthatnék birtokába. Révész Imre, aki korának egyházi, tudományos, sőt egy rövid ideig még politikai életében is vezető sullyal és annak megfelelő tekintéllyel bírt, három évtizeden át a magyar református egyházi, az országos tudományos, irodalmi és politikai élet minden nevezetesebb szereplőjével levelezett és ezenkívül is minden rendű és rangú egyének sűrűn keresték föl tanácsot és párlfogást kérő leveleikkel, amelyekre ő kivétel nélkül pontosan és lelkiismeretesen válaszolt. A hozzá írott levelek nagyobb tömege a tiszántuli református egyházkerület levéltárában van elhelyezve; de emellett mintegy 2000 darab — amelyek a levéltárba még be nem helyezett kézírati hagyatéék rendezésekor kerültek elő — a saját birtokomban van. Ez utóbbiak egyrészenek kimutatását azzal a kérelemmel teszem közzé, hogy az alább felsorolandó levelező felek maradékai, illetve a hozzájuk tartozók, vagy bármely más érdekelték szíveskedjenek családi és egyéb régi írásaik között utánanézni, nem található-e fel ott egy vagy több, Révész Imre kezéről származó levél. Hálás lennék, ha ezeknek birtokába juttatnának, vagy leg alább átolvasásukat lehetővé tennék. Én viszont az alább felsorolandó leveleket az érdekeltéknek, Révész Imréről származó levelekért cserébe szívesen följajánlom. Ez uton kérem föl azokat a közintézményeket is (könyv- és levéltárakat), amelyeknek birtokában netán szintén lehetnek Révész Imre-levelek, szíveskedjenek számomra lehetővé tenni az azokba való betekintést, aminek fejében a nálam lévő levélanyagból* őket érdeklőket szintén rendelkezésükre bocsáthatom. Debrecenben, 1925. augusztus hó. Dr. Révész Imre református lelkipásztor, volt theologiai tanár, a tiszántuli egyházkerület főjegyzője, Kálvin-tér 8. szám.

Két diákleányt teljes ellátásra elvállal uri család

zongora és fürdőhasználattal, az egyetem közelében. Felvilágosítás kapható

Tamássyné festéküzletében

Valéria-tér, sarok.

BELFÖLD.

Egyházközi közgyűlés.

Az eredeti meghívás értelmében f. hó 12-én, szombat délután fél 7 órára jött össze az egyházközi közgyűlés. Minthogy az első alkalommal a törvények értelmében határozatképtelen volt, másnap, vasárnap délelőtt fél 12 órai kezdettel tárgyalta le a presbiterium nagyfontosságú javaslatát. A gyűlés törvényszerű összehívásának és határozatképességének megállapítása után lelkeselnök előterjesztette a presbiterium ismeretes javaslatát, a templomfűtést illetőleg. A javaslattal szemben B. Buday János szólalt fel elsőnek és teljesen tagadásba vette a templomfűtés szükségességét, sőt egyszerűen veszedelmesnek mondta azt. Sipos Kálmán és Asztalos Lajos egyháztagoknak a fizetés módozatát, általában a tevényt illetőleg voltak aggályaik. Voelker Hugóné szólott ezután és a templomos asszonyok nevében elengedhetetlen kelléknek jelentette ki a mai időkben a templomfűtést. Rámutatott arra az időre, amikor hasonló ellenzések között fogtunk hozzá a bérpalota megépítéséhez és ime, hogy megáldotta Isten vállalkozásunkat. Kolozsváry Bálint egy. tanár letagadhatatlan követelményével szemben egyesek annyira értetlenek és szűkkeblűek. A vitát Széll Gyula főgondnok szavai zárták be, aki a felmerült kételyeket teljesen tisztázta. A szavazás során 60 szavazattal 15 ellenében elfogadták a presbiterium javaslatát, azaz megszavazták a templomfűtés és mellék munkálatainak foganatosítását 200 millió korona értékben. Következett ezután a tárgysorozat másik fontos pontja, a földigénylés ügye. Egyhangulag elfogadta a közgyűlés a javaslatot, amelynek értelmében a szegedi ref. egyházköztség a földbirtok reformtörvény alapján az állam javára eső u. n. váltságföldkekből 290 holdat igényel. Indítványok nem lévén, ezzel a közgyűlés be is záródott.

A stockholmi egyetemeres keresztyén világkongresszus.

Dr. Ravasz László püspök nyilatkozata.

A niceai zsinat 1600. évfordulóján 1925. évi augusztus 19—31-ig jöttek össze a keresztyén egyházak képviselői a svéd fővárosban, Stockholmban, hogy közös lélekkel, ugyanattól az evangéliumi tüztől hevitve tanácskozzanak a keresztyénség mindnyájunkat érdeklő közös, nagy problémáiról. A stockholmi világkongresszust méltán nevezhetjük „egyetemes zsinatnak“. Általános megállapítás, hogy a niceai zsinat óta nem jött még össze ennyi egyházi képviselő, mint most Stockholmban. Ott voltak kivétel nélkül a protes-

táns egyházak képviselői, de megjelentek önként, testvéri szeretetüknek és keresztyén lelkiületüknek élénk tanubizonyosságát adva a görög nem egyesült egyházak képviselői is. Festői csoportban vonultak fel az archimandriták, az alexandriai pátriarcha, a metropoliták. Diszes egyházi ruhák, arany pásztorbotok, függő aranykeresztek mellett szerényen húzódtak meg a puritán protestáns egyházképviselek fekete szalonruhái. A konferencia nem törekedett dogmatikai uniformizálásra. Meghagyván minden egyházat a maga történeti különállásában *csupán a közös ethikai, szociális és gazdasági problémák kerültek megbeszélés alá*. Fényes bizonyosságot tett róla a hatalmas kongresszus, hogy a keresztyén egyházak a maguk különállása mellett is találhatnak, sőt kell, hogy találjanak éppen vallási téren közös utakat. Ez az evangélium parancsa. Nem szükséges az uniformizálás; a földi egyházak erőszakos uniformizálása nem vezethet a kívánt eredményre, sőt azáltal, hogy eltöröljük a kialakult történelmi egyéniségeket, a keresztyénség mozgalma elszíntelenednék. Soederblom upsallai érsek találóan jegyezte meg megnyitó beszédében: „*Nur tote Gegenstände können gleich sein. Csak halott dolgok szoktak egyformák lenni.* Legyen a külső változatos, de legyen a lélek ugyanaz: keresztyén! Ez a keresztyénség diadalának egyedüli útja.

A konferenciát a svéd király nyitotta meg. Utána tízenkét napig tartott a kongresszus, ahol megbeszélésre kerültek a különböző keresztyén egyházak között az összes közösen érdeklő tervek és kérdések. A programok előadója lord Parmoor, az ismert nevű angol államférfiu volt. Különösen behatóan beszélték meg a munkanélküliséget, az alkoholizmust és a társadalom hasonló nagy körtüneteit. *Tudomásul vette a kongresszus a magyarok panaszait is s behatóan foglalkozott a trianoni helyzettel.*

Magyarországot dr. Ravasz László dunamelléki és dr. Antal Géza dunántuli püspökök képviselték a konferencián. Ravasz püspök tartotta az Engelbert templomban a megnyitó istentiszteletet.

A konferencia állandó végrehajtó bizottsága elnökké választotta Söderblom upsallai érseket és lord Winchester anglikán püspököt, *főtákká pedig dr. Ravasz László dunamelléki püspököt választották.*

A konferencia, mely első igazi fegyverkezés volt a béke érdekében s a háboru ellen, nagy eredményekkel zárult. A jelenlevő keresztyén egyházak képviselői rájöttek végre arra az igazságra, hogy Krisztus keresztyén átfog minden földi különbséget s egyé tud forrasztani lélekben minden keresztyén egyházat. A katolikus egyház — természetesen — újra megtagadta a részvételét a keresztyénség eme nagy zsinatának ülésén. Ők még mindig külön utakon haladnak s nem írték rá arra, hogy Krisztusért azokkal kell küz-

deni, akik Krisztus követőinek vallják magukat. A konferencia egyházi pedig bebizonyították, hogy a Krisztusi küzdelemnek *elsősorban* ők az evangéliummal vértezett harcosai.

Végezetül ideiktatjuk dr. Ravasz László püspök nyilatkozatát a konferenciáról s annak eredményeiről:

— A Stockholmban összegyűlt ker. egyházak kongresszusának abban van rendkívüli jelentősége, hogy az egész keresztyénség részt vett benne. Valóban ökonómikus gyűlés volt, hatalmas társadalmi zsinat 1600-ik évfordulóján Niceának. A görög-keleti, anglikán és összes protestáns egyházak egyetemes képviselőitében megjelentek tudatában voltunk annak, hogy a világ keresztyénségének többsége figyelni szavunkat és imádkozik a kongresszusért.

— Nagyjelentőségű dolog már magában az, hogy ez a „zsinat“ összejött, hogy megindulhattak az ezt előkészítő munkálatok. Olyan természetű az ilyen vállalkozás, hogy a kezdet megalapozása sokkal többet jelent, mint a célnak, az eredménynek fele.

— Legnagyobb jelentősége abban keresendő ennek az összejövetelnek, hogy *nem törekedett dogmatikai egységre*, hanem elismerte a patinával bevont nyelvbéli, temperamentumhoz fűződő, történelemszülte különbségek jogosultságát és csak azt szorgalmazta, hogy etikai síkban léphessen egységbe minden egyház, melynek jelen volt a képviselője.

— A keresztyénség egyetemes öntudatának emelésében nagy sikert értünk el. Kiderült, hogy egy nép, egy nemzetség, óriási viágegység vagyunk és mint ilyenek állunk szemben a világgal és történelemmel. Felemelő érzés volt a testvéri egység! És az evangéliumi szeretet milyen magasságban járt a konferencia, *hogy egyetlen agresszív, méltatlankodó szó sem hangzott el a tőlünk mereven elzárkózó Róma ellen*, pedig sehohol sem lehetett volna könnyebben szerezni méltányló hallgatóságot, támadó hangulatot, hiszen az egész zsinatnak csendesen bár, mégis *nagyon fájt római testvéreink távolmaradása*.

A svéd közvélemény, az állam, melynek kormányelnöke szocialista a legtökéletesebb jóakarattal fogadta a konferenciát. A svédek polgári életénél kiegyenlítettebb nincs sehohol. A keresztyénlelkű szocialista Svédországban dolgozó embernek egynek sincs kevesebb évi jövedelme 10.000 koronánál, de nincs is több 30—40.000-nél senkinek. Megvan a társadalmi béke. Az egyház ellen nem folyik tervszerű izgatás. A szociálisták egyik vezetőembere — a neve nem jut most az eszembe — regényt ír, melyben gyönyörű valloást tesz Krisztus mellett.

— Nemzeti kérdést, nemzeteknek megvétését vagy összefogását egy másik megszorítására, a kongresszus lelke nem bírta volna el. Ebben a

nagy nemzetközi koncertben a német például, mint teljesen egyenlő fél, szeretett testvér vett részt a maga imponáló és darabos erejével. — Magyarország? Sokat várhat a világprotestántizmustól, ha megismerik. Megismertetése szimpátiikus embereket kell kiküldeni, kikről azonnal meglátják, hogy a maguk metierjében mesterek, kiknek józan az eszük és meleg szívéük tele van türelemmel és szeretettel.

Belpolitika — Külpolitika

Gróf Bethlen István miniszterelnök betegszabadságáról teljesen egészségesen visszaérkezett Budapestre és a kormányelnöki teendőket vezetését átvette. — Az októberben összeülő nemzetgyűlés egyik legfontosabb programpontja lesz a valorizációs törvényjavaslat letárgyalása. A törvényjavaslat már elkészült, de teljesen titokban tartják. Mindamellet Bud pénzügyminiszter kijelentette, hogy az államadósságok, így a hadikölcsönök ártértékeléséről szó sem lehet. — A kultuszminiszter négy fontos tanügyi reformon dolgozik: A kötelező elemi iskolai oktatást ki akarják terjeszteni a 14 éves életkorig; a tanyai iskolák építésére háromszáz milliárdot irányoznak elő; új alapokra fektetik a leány középiskolákat s végül a Magyar Tudományos Akadémia múlt évi 25.880 aranykorona segélyét a centennárium alkalmából 100.000 koronára emelik fel. — Gróf Apponyi Albert a Népszövetség mostani közgyűlésén feltűnést keltő beszédet mondott a kisebbségek ügyéről. Kijelentette, hogy katonai lezerelés nélkül nincs biztonság. Beszéde során javasolta, hogy a Népszövetség vegye figyelembe az egyházi, gazdasági és kulturális szervezeteknek a kisebbségi kérdésekben benyújtott irásait, a kisebbségek a hágai döntőbírótság elé járulhassanak panaszaukkal és végül a panaszok tárgyalása alkalmával kötelezőleg hallgassák ki a panaszló kisebbségek képviselőit is. Bár a beszéd és a javaslatok nagy hatást tettek a jelenlévőkre, a proposíciókat elvetették. — Papp Antal ungvári gör. kath. püspököt a csehek Magyarországra toloncolták.

A biztonsági szerződés kérdésében a jogi szakértők megbeszélései után or kerül a külügyminiszterek konferenciájára. Németország már meg is kapta az ántánt meghívását. Minden remény megvan a megegyezésre, különösen, ha olyan nyilatkozatokat hallunk, mint a francia külügyminiszteré, aki szerint vagy megegyeznek Németországgal vagy mindannyian tönkremennek.

Francia—román katonai egyezségről irnak legujabban, amelynek az éle Oroszország és Magyarország ellen irányulna.

HIREK.

— *Istentiszteletek sorrendje.* Szegeden folyó hó 20-án délelőtt 10 órakor gyülekezeti istentisztelet és délután 6 órakor hálaadás (Bakó L. I.)

Az ifjúsági istentiszteletek a fiú és leány középiskolák négy alsó osztálya számára minden vasárnap 11 órai kezdettel tartatnak meg. A vasárnapi iskolai tanításra és minden hónap első vasárnapján a gyermek-istentiszteletre szeretettel hívjuk össze református gyermekeinket s kérjük a szülőket is, hogy szeretetüknek és rábeszélésüknek minden eszközével igyekezzenek már kicsiny gyermekeikkel megszenteltetni a vasárnapot.

A szórványok közül folyó hó 27-én vasárnap Felsőpusztaszert látogatjuk meg.

— *Juhász Andor beköszöntő szavai.* Örömmel és büszkeséggel közöltük, hogy a kir. Kuria új elnökévé hitteslvérünket, Juhász Andort nevezték ki. Most pedig az új elnök hivatalát elfoglalta, kártársai üdvözölték. Az üdvözlésekre ezeket a mély értelmű, puritán szavakkal válaszolt:

— Mindenkor hiven ragaszkodni fogok a Kuria ősi tradícióihoz, hogy mindenki meggyőződést merithessen a Kuria ítéleteiből arról, hogy a magyar bíró hazafiasan érző, fel és lefelé lelkiismeretes öre és gondozója hazánk jogrendjének, aki tiszteli a törvényt, de azért nem hódol bályványimádó módján megkövesedett törvényszakaszoknak, hanem törvényt magyarázat segítségével életet lehel a haldokló vagy elhalt normákba; hogy a magyar bíró magasan felette áll minden társadalmi és politikai áramlatnak és egy társadalmilag és politikailag meg nem szervezett nemzetfentartó néprétegnek, a hazafias, becsületes honpolgárok néprétegének ütőerét tartja egyik kezében, amikor kezével az ítéletet írja, hogy a magyar igazságszolgáltatás csarnoka, temploma a jogegyenlőségnek, amelyben hiába keresik azokat a válaszfalakat, amelyeket odakinn a gyárfő ember emel koronként változó helyen és változó magságban saját maga és embertársai közé és hogy ebben a templomban egyetlen szentség a tisztelet tárgya: az igazság eszméje.

— *Hány református tanár működik az állami középiskoláknál?* Az ORLE legutóbbi kecskeméti kongresszusán Kovács Z. István dr. ny. államtitkár, theol. igazgató „Közéleti súlyunk megcsappanása” címmel tartott egy értékes előadást. Ezt a beszédet most katolikus részről erősen támadják. Hogy a támadások mennyire alaptalanok, bizonyítja az alábbi statisztika: Egyetlen református tanár sincs az alábbi hét állami középiskolában: a gyöngyösi reálgimn., a jászberényi reálgimn., a nyírbátoriban, holott a növendékek 45 százaléka református!, a soproni leánygimnázium, a szegedi reáliskola, a szombathelyi reáliskola, a szolnoki reálgimnáziumban.

Egyetlen református tanár van az alábbi tizenkét állami középiskolában: a budapesti VI. kerületi reáliskola, a Ferenc József nevelőintézet, a VII. ker. reálgimnázium, az egri reáliskola, (ez az egy is tornatanár!) az Erzsébet nőiskola gyakorlója, a győri reáliskola, a győri leánygimnázium, a soproni reáliskola, a sümegi reáliskola, a szegedi reálgimnázium, az ujbpesti leánygimnáziumban. E mellett három református állami középiskolai igazgató szerepel az egész országban. Hát lehet ezt szótlanul tűrni, hogy Csonka-Magyarország lakosságának csaknem egynegyedét alkotó és a legfajmagyarabb vallás követőivel így bánjanak?!

— *Rövid hírek.* Kisvárdán több napos belmissziói konferencia volt, amelyen többek között Harsányi Pál esperes ur is beszélt. — Csurgónagymartonban leégett a már huszonöt év óta használaton kívül álló zsuppos telejű ősi református templom. — A britt és külföldi bibliatársaság 1923-ban 8 és félmillió bibliát árult el, az amerikai bibliatársulat pedig ugyan ebben az évben 7 milliót. A bibliát különben jelenleg már 566 nyelven olvassák. — Szép szokást honosított meg a debreceni református egyház. A hívek áldozatkészségétől minden új házaspárt egy kis újtestamentommal ajándékoz meg az egyház. — Svájcban a Glarus kantonban megtiltották, hogy vasárnap autók közlekedjenek.

— *Lelkészárvákat,* különösen leánygyermekeket el tudok helyezni. A Kőszeghy-árvák ügyében kibocsátott kérésem kapcsán annyi jólelkű család jelentkezett az árvák elfogadására, hogy a jelekből megállapíthatólag 5—6 árvát könnyűszerrel tudnék örökbe adni. Felkérem lelkésztársaimat, figyelmezzék erre a lehetőségre azokat a lelkészözevényeket, akik körülményeiknél fogva gyermekeik jövőjét ezen az úton tudnák legjobban biztosítani. — Minden e nemű megkeresés hozzám intézendő. — Fenti sorok közlésére Kiss Ferenc debreceni egy. tanár kérte fel lapunkat. Mi készséggel közöljük s hozzá megjegyezzük, hogy az esetleges közvetítéseket örömmel vállaljuk.

— *A Szegedi Református Énekkar Vásárhelykutason.* Fiafal énekkarunk szép és lélekemelő ünnepségen vett részt mult vasárnap. Vásárhelykutason ugyanis, a hívek áldozatkészségéből református templomot építenek. Ennek alapkövetéle történt meg ünnepélyes keretek között a mult vasárnap.

Énekkarunkat erre az ünnepségre hívta meg a templomépítő bizottság. Bizony igen nagy megtiszteltetés ez kezdő énekkarunkra, ha tekintetbe vesszük, hogy Vásárhelyen két kitünő dalárda működik. Énekkarunk derekasan megfelelt a várákosásnak. Dr. Horváth József vezetésével nagy precizitással énekelte el a műsoron szereplő számos éneket.

Vasárnap reggel 8 órakor indult el az énekkar a Rókusi állomásról, 11 órára érkezett Ku-

tasra, hol az állomáson Bereczk Sándor hitoktató lelkes, a templom építő bizottság lelkesvezére fogadta; köszöntő szavaira a dalárda a Jelige előnéklésével válaszolt. Kedves jelene, volt amidőn a 4 éves Takács Sárka megkoszoruzta a zászlót és egy szép selyem szalaggal kedveskedett a szegedi vendégeknek. Innen a Greguss Máté vendégszerető házához vonult a dalárda, hol fejedelmi ellátásban részesült. Délután 2 órakor kezdődött az alapkövetétel ünnepe. Itt két templomi énekkel szerepelt énekkarunk, majd a hősök sírjához vonult a gyülekezet, hol a dalárda koszorúját Teleky Sándor segédlelkész helyezte el megkapó szavak kíséretében a sírra. Több helybeli szereplő után dr. Veisz Tivadar delegyleti tag szavalt, a tőle megszokott készséggel. Délután 5 órakor hangverseny volt, amelyen 4 énekkel szerepelt az énekkar. A felejthetetlen szép ünnepnapról hétfőn reggel tértek haza dalosaink.

— A Szegedi Református Énekkar néhány szereplése után is már igen drága hajtása lett anyaszentegyházunknak, amit legjobban bizonyít az a körülmény, hogy hiveink közül mind többen és többen sietnek anyagi segítségükkel is megmutatni az énekkar iránti ragaszkodásukat és szeretetüket. Legutóbbi közlésünk óta az énekkar alapítótagjai sorába beléptek: Dr. Széll Gyula, Dr. Gyuricza Sándorné, Barsai, Károly, Segesváry Dezső, P. Szabó János, özv. Nagy Sándorné és Nagy Gy. Sándor. A pártoló tagok közé pedig: Csizmadia Mihály, Hevér Béla, Koncsek János, Dobsa Sándor, Tóth Sándor, Szabó László, Hajda Jolán, Zseni Ida, Nagy Antal. — Sajnos, helyszűke miatt még mindig nem volt alkalmunk nyugtázni a soproni dalosverseny költségeinek fedezésére befolyt jószívű adományokat, de igérjük, hogy erre is sor fog kerülni.

— *Hírek az evangélikusoknál.* Isteniszteletek sorrendje: Szeptember 20-ikán, vasárnap reggel 9—10 óráig vasárnapi iskola az evangélikus iskolában a szegedi összes fiú és leány elemistások részére. Utána ugyanott egyházi énekóra. A templomban 9—10-ig ifjúsági istentisztelet a középiskolás ifjúság számára. A délelőtt 11 órakor kezdődő rendes istentiszteleten prédikálni fog Tátrai Károly. Délután 4 órakor a paróchia kisebbik épületében a Szegedi Luther Szövetség választmányi ülést tart, amelynek tárgya: az október 6-iki és október 31-iki ünnepségek megrendezése. Délután 5 órakor ugyanezen teremben az Evangélikus Leányegylet összejövetele. Minden szerda délután 6—7 óráig bibliaóra felnőttek számára a kis diszteremben a paróchián. Minden pénteken este 7—8 óráig az Evangélikus Férfikar énekpróbáit tartja az evangélikus iskolában. Szeptember 19-ikén szombaton, délelőtt 11 órakor Kossuth Lajos születésének emlékére imádságos istentisztelet az ev. templomban. Ugyanezen napon délután 6 órakor egyháztanácsi ülés az evangélikus iskolában.

— CSALÁDI KÖR. —

A hit és az élet kockázatos utja.

Első hét. II. Hit által engedelmeskedett Ábrahám, mikor elhivatott, hogy menjen ki arra a helyre, amelyet öröklendő vala, és kiméne, nem tudván, hová megy. Hit által lakott az ígéret földén, mint idegenben, sátorokban lakván Izsákkal és Jákobbal, ugyanazon ígéretnak örökös társával. Mert várja vala az alapokkal bíró várost, melynek építője és alkotója az Isten. Zsid. 11:8—10.

Hit által tiltakozott Mózes, midőn felnövekedett, hogy Faraó leánya fiának mondják. Inkább választván az Isten népével való együttgyomorgást, mint a bűnnek ideig-óráig való gyönyörűségét; Egyiptom kincsénél nagyobb gazdagságnak tartván Krisztus gyalázatát, mert a megjutalmazásra tekintett. Hit által hagyta oda Egyiptomot, nem félvén a király haragjától; mert erős szívé volt, mintha látta volna a láthatatlant. — Zsid. 11:24—27.

Nem élhet az ember hit nélkül azért sem, mert a jövőhöz való viszonya nemcsak meggyőződés dolga, hanem cselekvés dolga is: az élet szüntelen kalandos utazás az ismeretlenbe. Ábrahám és Mózes alakja, akik elindultak a teljesen ismeretlen kimenetelű útra, igaz példája minden nagy életnek, mely Istenért sikra szállt. „Hit által” — ez a szó kulcsa minden olyan életnek, amilyen akár Lutheré, akár Wesleyé, akár Careyé volt. Bright János, amikor reform eszméi óriási nehézségekbe ütköztek; hit által mondotta: „Ha mi nem győzhetünk is olyan gyorsan, mint ahogy szeretnők, mégis tudjuk, hogy az ellenfeleink végeredményben egyáltalán nem győzhetnek.” Gladstone, amikor a brit liberális párt ügye vereséget szenvedett, hit által állott fel a parlamentben csüggedetlenül, e szavakkal: „Fellebbezek az időkhöz!” És akármelyikünk is, ha jól meg akar fellelni mindennapi egyszerű kötelességeinek is, hit által kell, hogy tegye. Stevenson Lajos szerint az élet „huszáros dolog”, bátran kell neki rohannunk és vidáman kell megkockáztatnunk. De aki így akar élni, hitre van szüksége. Mennél jobban belátjuk, hogy milyen kockázatosokat vállalunk napról-napra, mennyi fáradságot és áldozatot fektetünk bele az életbe méltó eredmények reményében és hogy beleszeretünk egy-egy nagy ügybe, míg végül készek

vagyunk érte kockára vetni vagyontunkat és nyugodt életünket, sőt még a vérünket is; annál inkább felismerjük, hogy az erős és szorgalmas jellemnek a hit a lelke.

Oh Isten, aki körül vettél bennünket oly sok mindennel, ami homályos és rejtélyes, s aki mégis elég világosságot adtál belénk, hogy annak fényénél járassunk, adj erőt, hogy bizassunk; elég az, amit nekünk adtál, — és ne akarjunk senki mást követni; hogy a bennünk való világosság valahogy sötétséggé ne váljék és mi letévedjünk az utról. Hadd legyünk mindig engedelmesek a felismert igazság iránt és teljesítsük hiven azokat a kötelességeket, amiknek parancsa ránehezedett lelküismeretünkre. Hadd juthassunk majd így el a tökéletes világosságra Te benned és hadd lássuk akaratumkat teljes összhangban a Tieddel.

Mivel lábunkat ilyen világba helyezted, mely annyira telve van bizonytalansággal és változással, hogy soha sem tudhatjuk, mit hoz a következő nap; mivel minden napot elfüggönyöztél az éjszakával és rövid életünket elhatároltad az álommal: segíts, hogy szorgalmasan felhasználjuk kiszabott kis időnket, amíg „mának“ nevezhetjük, mert eljő az éjszaka, amikor senki nem munkálkodhatik; hadd legyenek derekaink felövezve és lámpásaink meggyújtva, hogy az éjszakai kiáltás ne találjon mély álomban minket és ajtónkat elzárva.

Mivel oly erőtelenek, gyengék és balgatók vagyunk, ne adj át minket a magunk kívánságainak és terveinek, még akkor se, ha erre kérnénk Téged! És ne engedd, bármilyen gondba kerülne is Néked és bármily fájdalomba önmagunknak, hogy a magunk óvatlan utját járjuk. Ütess töviseket a lábunk elé, töltsd meg félelemmel a szívünket, ne engedj nyugtot Tőled távol, hogy valamiképpen el ne veszítsük utunkat és el ne mulasszuk az üdvnek megnyílt kapuját.
— Orchard W. E.

**Elsőrendű vasgép- és kerékpár-
és ezek alkatrészt legelőnyösebben beszerezhető**

Lukácsnál,

Valéria-tér 7.

Speciális javító-műhely.

Sajtó alatt van:

Karénekeskönyv.

Zsoltárok és dicséretetek a magyar ref. egyházi énekkarok számára, a legkiválóbb magyar és külföldi szerzőktől. **Előfizetési ára: 28.000 K.**

Megrendelhető: Ref. Egyházi Énekkarnál Rákosszentmihály, Pest m. Árpád u. 24.

Ki tudna egy felebarátunk részére kézbesítői vagy hasonló állást ajánlani?

Szép kézimunka!

JEZERNICZKY ESZTER

mindennemű kézimunkát vállal. Református testvéreinek :: szives támogatását kéri ::

Polgár ucca 29. sz.

Szép kézimunka!

LEGJOBB

LEGSZEBB

LEGPONTOSABB

nyomtatványokat

Hirlapkladó- és
Nyomdavállalat R.-t.

Tisza Lajos-körut 71. Tel. : 8-95.

Felelős kiadó a szegedi ref. egyházköz ség nevében : Bakó László lelkész.

Nyomtatott Hirlapkiadó- és Nyomdavállalat R.-l-nal Szeged.

Felelős nyomdavezető : Sajgó József.